

De Postryder verschynt s'dingsdags, s'donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reclamen, per drukregel, 25 centiem.

TONGEREN, DEN 30 SEPTEMBER.

De vrydenkers.

In ons nummer van 12 augustus II. zeiden wy: « Met reden mogen wy aennemmen dat de handelwys der vrydenkers in de schending der kerkhoven, eene dier menigvuldige listen is, welke zy gebruiken om hunne goddeloosheid voort te zetten. » Wy dachten dat de een of de ander dier vrymensen volgens hunne gewoonelyke huichelary onze woorden zou bestreden hebben; maar neen, ons gezegde was onbetwisbaar: wy vinden er vandaer nog eene doorslaende proef van in eenen brief uit Londen door de engelsche vrymetselaers aen onze vrylevers toegezonden. Ziehier dat stuk:

« De vrymetselaers van Londen aen de vrydenkers van België.

» Wy hebben met groot genoegen vernomen den altyd meer en meer toenemenden voorsuitgang, welke de belgische vrydenkers » bekomen in het daerstellen der *burgertlyke begravenissen*. Wy wenschen onze *broeders* » van België geluk over het goed gedacht welk » zy gehad hebben van zulk uitstekend voorbeeld te geven aen den ganschen wereld, » dat ongetwyfeld de heilzaamste vruchten » moet voortbrengen. Nogtans, het zy ons » geoorloofd hun te zeggen dat alhoewel zy » reeds eenen grooten stap gemaakt hebben » met de *dooden aen de kerk* te onttrekken, » hun werk onvoltorokken blyft zoo lang *de levende overgelaten blyven aen de handen » der priesters*. » Dus, de dooden onttrekken » aen het *gewyde kerkhof* en de levenden aen de *kerk*, ziedaer het eenig doel der vrymetselaers en der vrydenkers.

Wy willen voor een oogenblik eens veronderstellen dat zy dit einde bereiken; dat zy godsdienst, geloof en zeden komen te verdelgen; wat zal dan van den mensch en de gansche maetschappy geworden? Veronderstelt eens dat in ons land alle godsdienst uitgeroeid en alle zedeleer teenemaal verdelgd zy; dat de « gerustheid des geweten zich bevindt in de loogening der Godheid » gelyk zy het zeggen; zal de zamenleving der menschen nog mogelyk zyn? Er is geen God, geene eeuwige regtvaardigheid, geen ander leven; als de mensch sterft, is, gelyk in het reldeloos dier, alles dood; wat zal my dan nog tegenhouden van aen myne booze driften en herlostogten den vollen toom te geven? Ik ben in armen stand geboren; waarom zou ik my door onregtvaardigheden en dieveryen niet trachten te verryken? Ik moet wachten op

het erfgoed van myne ouders of op het geld van eenen ryken oom die te lang leeft; wat zou my beletten hen van kant te helpen? Ik verlang den opbrengenden handel of het verheven ambt van mynen gebuer; waarom zou ik in stilte hem geenen dolksteek toebrengen? Er is geen God, er is geene regtvaardigheid, er is geen ander leven, zeggen de vrydenkers, voor wie moet ik dan vreezen? Alleenyk voor het tydelyk gerecht en de... gendarmen! En zoo ik deze weet te ontvlugten mag ik gerust op myn gestolen roef of op het onnoozel vergoten bloed, te bed gaen slapen!!!

Zou het nog niet tyd zyn dat alle *eertyke* menschen samsamspannen om die verderfelijke leering te bevechten? Zou het nog niet hoog tyd worden dat de bestierders van het land, *in plaats van de hand te leenen aen de voortzetting dier goddeloosheid*, door eene regtvaardige wet de stoutheid dier volksbedervers betengelden? En indien onze Ministers en Volksvertegenwoordigers aen hunne heilige pligt te kort blyven, gebiedt ons dan de natueryke zoowel als de goddelijke wet niet andere meesters te kiezen, hunnen staet en ons vertrouwen meer waardig?

De toekomst van België.

M. Dechamps, onze oud minister en tegenwoordig minister van Staet, heeft onlangs eene brochure uitgegeven, met name: *Frankryk en Duitschland; toestand van België*.

In deze brochure legt M. Dechamps, met zyn verheven geest en buitengewoon talent van schryven, klaer en duidelyk het gevaer bloot welk wy loopen zouden by eene mogelyke toenadering tusschen Frankryk en Duitschland, tusschen Engeland en Rusland.

De geschiedenis leert ons de oorzaak van het verval van Polen. De hebzucht, het gierenoog van magtige geburen, namelyk van Catharina II, de russische vorstin, ontstoken door den twist en tweedragt die onder de Polakken heerschte, ziedaer wat het oude Poolse koningryk vaneen deed scheuren, om er opvolgentlyk drie groote provinciën, eene russische, eene pruisische en eene oostenryksche van te maken.

Welnu, in eenen gelyksoortigen toestand als welker Polen zich bevond, bevinden wy ons hedendaegs.

Wy ook zien ons omringd van magtige geburen die een oog van afgunst op ons werpen, en namentlyk door den franschen keizer Napoleon III, wiens droombeeld van over lang de herstelling is der zoogenemde « natueryke fransche grenzen. » Maar om tot den

gedeeltelyken of al geheelen roef van onzen geboortegrond te kunnen overgaan, moet daer eene reden toe bestaan. Echter welke reden zouden onze geburen en, nogmaels *vooral* Frankryk, kunnen inhrengen om ons geliefde vaderland vaneen te scheuren, onze nationaliteit te niet te doen, ons onder het juk te brengen van eenen vreemden overweldiger?

Hoor, M. Dechamps zet het uiteen: die reden, zegt hy, zou Frankryk vinden in de verdeeldheid, in den twist en tweedragt die onder België's bevolking sinds lange jaren heerscht en, met der tyd, erger en erger dreigt te worden. Datgene wat Frankryk dus by tyd en omstandigheid zou kunnen inroepen, het ware namelyk dat, gezien België niet in staet is zich zelve te bestieren, het bestuur zal moeten worden door een' andere; en wie zou die andere wezen? Ongetwyfeld Frankryk, dat, te akkoord met Duitschland en Rusland, met of zonder de toestemming van Engeland, eendelyk zyn droombeeld zou verwezenlyken, en van België een fransch departement maken, juist gelyk vroeger Rusland van het schoone Polen eene provincie maekte van het ryk des gekroonden beuls en beroemden plannenmaker, Pieter-den Grooten.

Ziedaer wat M. Dechamps, by het uitgeven van zyn schryven, voor doel gehad heeft ons te doen begrypen. Ily heeft ons namelyk willen voorkomen, ons het gevaer te gemoet doen zien welk wy eens mogten loopen, en ons de middelen voorschryven om niet in den strik te vallen dien Frankryk eens, als welker Rusland aen Polen, ons zou kunnen spannen. (Boterkuipje.)

Vreziekte.

Dank aen de voorzorgmaatregelen die in onze steden en dorpen genomen worden om de schrikkelijke runderpest af te keerden, kunnen wy met genoegen bestatigen dat de provincie Limburg tot heden van de plaeg bevryd is gebleven. Wy kunnen de gemeentelusturen en de landbouwers in het algemeen niet genoeg aenraden van geene zorgen te sparen om de veekwael te keer te gaen. Het vee is de voornaemste rykdrom ouzer landbouwers en het hangt grootendeels van hun af de veepast uit hunne stallen verwyderd te houden.

Ziehier wat men uit andere gedeelten van ons land schryft:

Aelst, den 26 september.

Een oogenblik meenden wy te mogen ver-

verdiediger gevonden en er bestond hoop dat alles nog goed afloopen

Zoo was dan nu Rosa's ernstige bezorgdheid geheel uit den weg geruimd.

— En is de heer Walther gezond? vroeg zy, op nieuw blozende.

— Hy is volkomen wel, zeide Bürger. Ach, als myn vriend Walther eens wist, hoe teeder bezorgd Rosa om hem is!

— Hy weet het wel, en lachend was Rosa verdwenen.

Des morgens ging M. Bürger opgeruimd in zynen hof op en neer en vertrok later naar de stad, waer hy zich op nieuw moest verdedigen.

Rosa's innerlyk was nu kalmer geworden en de doodelyke angsten waerin zy verkeerde, waren grootendeels opgeheven, doch buiten haer zelve wist niemand hier iets van, en voor het uiterlyk trokken zich eerst nu de zwaerste wolken boven haer hoofd te zamen.

Acht dagen voor Ons Heer Hemelvaert was er veemarkt in een naburige stadje. Haer vader ging daar ook heen, minder om iets te koopen of te verkoopen, dan wel om er bekenden aen te treffen.

In het logement *de Kruik* ging het druk toe. De boeren zaten daer met de kooplieden onder spel en drank rond de tafels, en maekten veel geraes en getier.

De dikke Zechendorf hield zich aen eene der tafels ook met spelen bezig; hy was onder ruwe spelers geraekt die hem op eene oneerlyke wyze veel geld afwonnen. Uit ergernis over zyn verlies dronk hy ontzettend veel; dan een glas bier en dan weer een glas jenever, tot hy geheel beschonken was. Nu zat hy daer met een strakken blik en praette allerlei onzin, wat groot genoegen verschafte aen de anderen die daer zaten en den spot met hem dreven.

hopden dat de runderpest onze weiden en omstreken had verlaten; maar ziet, deze week zelve heeft zy hier alweer nieuwe verworpingen aangebracht.

Te Hofstade, by de heeren Matthys, olieslagers, zyn er drie allerschoonste melkbeesten getroffen.

Op de weide van den heer C. Van Assche, stoker alhier, stonden zeven en dertig beesten. Zestien zyn getroffen geworden en begraven. Uit vrees voor verdere besmetting, zyn, op bevel der overheid, de andere een-en-twintig ook afgemaekt: het vleesch dezer laatste is verkocht geworden.

Eenige nieuwe gevallen van veeziekte hebben zich voorgedaen te Gent en in de omstreken: Te St Amandsberg hebben de veertien eenen os aengetroffen, die de besmettelijke typhus had; men heeft dien afgemaekt, alsook twee anderen die niet besmet waren, doch met het besmette best in gemeenschap waren geweest.

Vyf koeijen, naar het slaethuis gebracht, zyn, na onderzoek der veartsen, gedood en gedolven geworden. Verleden vrijdag zyn zes ossen, naar het zelfde gesticht gebracht en, insgelyks besmet, afgemaekt geworden.

Zes hoornbeesten, ter markt van Gent gekocht door Jan De Blauwe, van Deinze, zyn door de veartsen erkend geworden als besmet zynde, en afgemaekt. M. Singelyn, van Lebbeke, heeft De Blauwe de som van 1,787 fr. 89 c. terug gegeven, zynde de prys aen welken de dieren verkocht waren. Verscheidene andere gevallen van runderpest zyn in Vlaanderen bestatigd geworden.

Het feest van Horpmael.

De 25 van verleden maend is een schoone dag geweest voor de gemeente van Horpmael. Het was de maendag in de kermis. 's Morgens werd een plegtig jaergetyde gezongen voor al de afgestorvenen der parochie, waer derzelve inwoners, hunne bloedverwanten en uitgenoodigden in tegenwoordig waren om eens te midden van de uitspanning en verlustiging der kermis diegenen godvruchtiglyk indachtig te woen, welke hun voorafgegaen waren op de baan des levens.

's Namiddags had eene andere plegtigheid plaats, de inbudding namelyk van een broderschap, in hetwelk de jeugd der parochie gesteld zal worden onder de bezondere bescherming van den laetst gelukzalig verklaerden Berchmoudien belgischen Aloysius de Gonzagua. Al die inwoners van het dorp hadden yverig de hand aen 't werk geslagen om de huizen en wegen langs welke de reliquien van den heiligen gingen

Er plaetsden zich nu drie zeer net gekleede heeren aen dezelfde tafel; hunne gelaetstrekken waren grootendeels achter zware baerden verborgen en onder de borstelige wenkbrauwen uit gaven ze elkander gedurig oogwenken. Ze noemden Zechendorf mynheer de baron en roemden zyn landgoed en zyne wyze van het te bebouwen uitmarkt. Dit streelde hem zeer en hy begon nu ook alles grooter op te geven dan het in werkelykheid bestond. Uit zyne vyftig akkers land maekte hy er zeventig, de acht koeijen die hy bezat, vermengvuldigde zich op eens tot zestien; ook zyne twee paerden werden verdubbeld, en bovendien voegde hy er nog eene schaepskulde by, schoon hy geen enkel schaep bezat. Van huis en hof sprak hy, als of het vonkel-nieuw en in uitmuntenden toestand was.

— Hebt gy geenen lust om het goed te verkoopen, heer baron? vroeg een der heeren.

Zechendorf lachte.

— Een-en-twintig duizend pruisische daelders, en de helft van de koopverruingen terstond te betalen by de aensvaerling! riep een ander.

Zechendorf lachte dat hem de oogen overliepen.

Er ontstond nu zulk een druk gepraet, gelach, geschreeuw en elkander toedrinken dooreen, dat men byna zyne eigene woorden niet verstaen kon.

— Top! riefen nu de drie heeren te gelyk en staken Zechendorf de handen toe.

Zechendorf weiffelde nog.

In een oogwenk vloegen er tien ducaten op de tafel. Toen sieg hy toe.

— Ik neem u allen tot getuigen! riep de grootste der heeren. Zechendorf heeft verkocht!

De zaak was hiermede afgedaan. Zechendorf streek de ducaten op, betaelde zyne vertiering

VAN PAESCHEN TOT SINKEN.

EENE DUITSCHE DORPSGESCHIEDENIS.

(Vervolg)

Weinige oogenblikken daerna zat Rosa, tegenover den predikant, aen het venster der pastory. Op kinderlyk eenvoudige wyze, verhaelde zy hem dat zy, gelyk hy weten zou, daer het geen geheim, en in het geheele dorp bekend was. Barthel tot echtgenoot moest nemen, doch dat zy gevoelde, wanneer men het doorzette om haer tot dat huwelyk te dwingen, dat haer bruidskleed dan ook tevens haer doodkleed zoude zyn; en zy smeekte hem nu, om God en des Heilands wille, haer te zeggen, of zy aen hare ouders hare toestemming tot dit huwelyk al of niet weigeren konde.

Deze mededeeling verraste Bürger niet weinig, want in den laetsten tyd was hy zoo druk met zyne eigene aangelegenheden bezig geweest, dat hem het gerucht over Rosa's aenstaende verlovig geheel uit het hoofd was gaegen. Hy zeide dat er volstrekt geene verplichting op haer rustte, om op dit punt den wil harer ouders na te komen, ja, dat het zelfs zonde zoude zyn wanneer zy het deed; hare ouders konden haer wel verbieden om eenen man, wie dan ook te huwen, en in dit geval zou 't zelfs ook niet meer dan billyk zyn om hunnen wil te volgen, doch deze mochten een kind nimmer dwingen eenen echtgenoot te nemen dien zy niet opricht kon liefhebben. De hemel zou de ouders die het geluk van hun kind als het ware durften verkoopen, gewis zwaer straffen en daarom moest Rosa, uit liefde tot hare ouders deze, in hun verlangen wederstreven, opdat zich geene zware schuld op de hoofden harer geliefde betrekkingen stapelen zoude.